

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **N. V. T.,** zast. JUDr. Petrem Práglem, advokátem, se sídlem v Ústí nad Labem, Dlouhá 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 6. 2004, č. j. 24 Az 217/2004 - 32,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 6. 2004, č. j. 24 Az 217/2004 – 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 13. 3. 2004, č. j. OAM-694/VL-10-05-2004. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti označenému rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, která byla sepsána v jiném než českém jazyce. Krajský soud v Ostravě stěžovatele následně vyzval, aby ve stanovené lhůtě předložil překlad podání do českého jazyka. Ve stanovené lhůtě stěžovatel předložil překlad podání (žaloby) do českého jazyka; současně předložil plnou moc udělenou advokátovi, který jej bude v řízení o žalobě zastupovat. V žalobě pak stěžovatel

v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 91 zákona o azylu. K tomuto doplnil, že se nemůže vrátit do domovské země, a to z důvodu pronásledování z důvodu aktivního vystupování proti politice zaměstnanosti a tamnímu režimu. V případě návratu by byl zatčen a uvězněn. Požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V následném rozsudku Krajský soud v Ostravě dospěl, obdobně jako správní orgán, k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, t. j. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu); důvodem odchodu z vlasti byly toliko ekonomické důvody a celková nespokojenost se situací ve Vietnamu. Krajský soud v Ostravě přitom neshledal žádných pochybení správního orgánu. Na základě výše uvedeného pak Krajský soud v Ostravě uzavřel, že neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl; ve věci rozhodoval s odkazem na § 51 odst. 1 s. ř. s., bez jednání.

V kasační stížnosti podané proti tomuto rozsudku jako důvody kasační stížnosti stěžovatel uvedl § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zejména uvedl, že napadené rozhodnutí je nesprávné, protože zjištěný skutkový stav byl nesprávně právně posouzen, a to již ve správním řízení. Dále namítá, že azylovému řízení řádně neporozuměl, a proto i jeho prvotní výpověď je postavena toliko na ekonomických důvodech a další důvody, mající základ v obavě před pronásledováním, zmínil až později. Dále uvedl, že krajský soud a správní orgán se nezabývaly jeho námitkami v celé šíři, a to bez ohledu na to, že stěžovatel na tuto, byť subjektivní obavu, upozorňoval. Doplnil, že v zemi původu nejsou dodržována lidská práva, a protože nesouhlasí s tamním policým systémem, je objektivně vystaven politickému tlaku ze strany tamních úřadů. Stejně tak uvedl, že mu nebyl v řízení před soudem ustanoven tlumočník a soud přitom rozhodoval bez jednání; výzva soudu, ve které se soud tázal na možnost projednat věc bez nařízení jednání se minula účinkem, neb jí stěžovatel neporozuměl a dostal se tak do nerovného postavení se žalovaným.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační

stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

K věci samé pak Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel v kasační stížnosti mj. uvedl, že mu nebyl v řízení před soudem ustanoven tlumočník a soud přitom rozhodoval bez jednání; výzva soudu, ve které se soud tázal na možnost projednat věc bez nařízení jednání se minula účinkem, neb jí stěžovatel neporozuměl a dostal se tak do nerovného postavení se žalovaným. V tomto tvrzení dal Nejvyšší správní soud stěžovateli za pravdu.

Ze soudního spisu totiž vyplynulo, že stěžovatel podal dne 22. 3. 2004 ke Krajskému soudu v Ostravě žalobu, která byla sepsána v jiném než českém jazyce (pravděpodobně v jazyce vietnamském). Krajský soud v Ostravě stěžovatele následně usnesením ze dne 29. 3. 2004, č. j. 24 Az 217/2004 - 10, vyzval, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení soudu předložil mj. překlad svého podání do českého jazyka. Ve stanovené lhůtě, dne 15. 4. 2004, stěžovatel předložil překlad podání (žaloby) do českého jazyka. Stěžovatel současně Krajský soud v Ostravě informoval o tom, že jej v řízení bude zastupovat advokát; o tomto předložil soudu plnou moc.

Krajský soud v Ostravě následně stěžovateli, nikoliv právnímu zástupci, doručil výzvu (ze dne 10. 5. 2004, č. j. 24 Az 217/2004 - 24), ve které stěžovatele požádal o sdělení, zda souhlasí, aby o věci samé bylo rozhodnuto bez jednání. Krajský soud v Ostravě stěžovatele současně poučil o tom, že souhlas bude udělen také tehdy, pokud se do dvou týdnů od doručení označené výzvy stěžovatel nevyjádří.

Jak rovněž vyplynulo ze soudního spisu, stěžovatel se ve stanovené lhůtě nevyjádřil a soud rozhodoval bez jednání.

Tento postup však není podle Nejvyššího správního soudu v souladu s zákonem. Ustanovení § 42 odst. 1 s. ř. s. totiž stanoví, že *soud doručuje písemnosti soudním doručovatelem, prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence, nebo prostřednictvím veřejné datové sítě. Ukáže-li se toho potřeba, může soud požádat o doručení i jiný státní orgán* a ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s. doplňuje, že *má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník řízení něco osobně vykonat, doručí se i jemu.*

Jak bylo výše uvedeno, stěžovatel vyjádřil v doplnění žaloby ze dne 15. 4. 2004 zřetelně svou vůli být zastupován zvoleným zástupcem. Z tohoto důvodu měl Krajský soud v Ostravě označenou výzvu č. j. 24 Az 217/2004 - 24 ze dne 10. 5. 2004, ve které stěžovatele požádal o sdělení, zda souhlasí, aby o věci samé bylo rozhodnuto bez jednání, doručovat přímo zástupci stěžovatele a nikoliv stěžovateli. V daném případě, vzhledem k povaze udělené plné moci (jednalo se o tzv. „procesní plnou moc“) nešlo o situaci, kdy měl účastník řízení něco osobně vykonat. Stěžovatel navíc nemusel zcela ovládat český jazyk a výzvě nemusel porozumět.

Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je v tomto ohledu důvodná, a proto rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), v němž je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O dalších skutečnostech uvedených v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neb by to za tohoto stavu věci, tedy stavu, kdy nemusel být úplně zjištěn skutkový stav věci, bylo předčasné.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 7. září 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu